

svojem domu v Trnovem. Veličino njegovega dela prepoznavajo strokovnjaki še desetletja po njegovi smrti ter mu s posthumnimi razstavami in priznanji dodeljujejo mesto v zgodovini kulture slovenskega naroda.

»Uspeh je, če neminljivost dosežeš s svojimi deli, če pa tvojo umetnost učen-
ci ponesejo naprej v prihodnost, postaneš resnično večn.« (Vurnik, Smiljanič:
Plečnik in pika, 2022, str. 117)

Polona Koželj

Matko Potočnik – 150

Matko Potočnik, zgodovinar in gimnazijski profesor, se je rodil leta 1872 na Koroški Beli, ki je danes del jeseniške občine. V domačem kraju je obiskoval enorazrednico, nato je hodil v štirirazredno ljudsko šolo v Kranju, kjer je končal tudi nižjo gimnazijo. Srednješolsko izobraževanje je začel na gimnaziji v Ljubljani, nadaljeval in zaključil pa na gimnaziji v Beljaku. Pot ga je nato vodila na Dunaj na študij prava, ki ga je po enem letu zamenjal s študijem filozofije. Tu je opravil tudi profesorski izpit iz zemljepisa in zgodovine kot glavnih predmetov ter iz slovenščine kot stranskega predmeta.

Na Dunaju je leta 1902 spisal doktorat na temo življenja in dela starogrškega politika Temistoklesa. Začetne učiteljske izkušnje si je pridobival v Novem mestu in na Dunaju kot domači učitelj. Po opravljenem doktoratu je kot profesor sprva deloval na državnem moškem učiteljišču v Mariboru, nato na realki v Idriji, med prvo svetovno vojno na gimnaziji v Kranju, po njej pa na I. državni gimnaziji v Ljubljani. V zadnjih letih svojega službovanja, med 1926 in 1933, je ravnateljeval na državnem ženskem in moškem učiteljišču v Mariboru ter na državnem moškem učiteljišču v Gospiću. Kot šolnik je bil znan po svoji skrbi za dijake, ki so prihajali iz socialno šibkejših okolij. Znanstveno in poljudno publiciteto si je pridobival s pisanjem o Koroški, o njenih zemljepisnih značilnostih ter o njeni gospodarski in narodnostni zgodovini. Iz njegove šolske in žurnalistične dejavnosti je vedno vel duh močne narodne zavesti.

Matko Potočnik (www.dlib.si)

Polona Koželj

Josip Mazi – 150

Rojen je bil 24. januarja 1872 v Žireh materi Marjeti, rojeni Volek, in očetu Francu, ki je bil dacar.

Ljudsko šolo je obiskoval v Ljubljani, prav tako sedemrazredno višjo realko, kjer je maturiral leta 1892. Tehniško visoko šolo in univerzo je obiskoval na Dunaju, kjer je leta 1901 postal suplent, 1906 pa profesor za matematiko in opisno geometrijo na državni višji realki v Ljubljani. 6. novembra 1918 je prevzel začasno vodstvo, s 1. majem 1919 pa postal ravnatelj tega zavoda. V šolskem letu 1919/20 je kot honorarni predavatelj predaval opisno geometrijo na ljubljanski tehnični fakulteti. 30. novembra 1929 je bil imenovan za načelnika prosvetnega oddelka pri kraljevi banski upravi v Ljubljani, a je to službo nastopil šele 15. julija 1931. Na tem mestu je ostal do 10. avgusta 1933, ko je bil spet imenovan za direktorja prve realne gimnazije in na njem ostal do smrti. Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. stopnje.

Napisal je številne učbenike za srednje šole: Geometrija za 1. razred, Geometrija za 2. razred, Geometrija za 3. razred, Osnovni pojmi pravokotne in poševne projekcije, Geometrija za nižje razrede srednjih šol, Geometrijski nazorni nauk za 1. razred srednjih šol. Po novem učnem načrtu je izpopolnil Geometrijo za 4. in 5. razred srednjih šol Blaža Matka.

Prevedel je nekaj dram za slovensko gledališče, med drugim Oscarja Blumenthalerja in Gustava Hadelburga Pri belem konjičku in Gerharda Hauptmanna Bobrov kožuh.

Umrli je v Ljubljani 25. junija 1936.

Josip Mazi (sl.wikipedia.org)

Tatjana Hojan

Andrej Rape – 150

Rojen je bil 30. novembra 1872 v Rafolčah. Učiteljišče v Ljubljani je končal leta 1894 in poučeval najprej v Zalem Logu, nato v Olševku, med letoma 1900 in 1907 pa je vodil šolo v Smledniku. Tam je organiziral prvi roditeljski sestanek in imel zanimivo predavanje. Nato je bil premeščen na 3. mestno deško šolo